

Innspill til behandlingen av retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger i Sandnes

Sandnes kommune skal vedta nye retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger for ny bevillingsperiode og IOGT takker for muligheten til å uttale seg i saken.

IOGT er en ruspolitisk organisasjon i vekst som jobber for at det skal være lett å ta rusfrie valg og vil bidra til et trygt og inkluderende samfunn. Vi driver ulike rusforebyggende aktiviteter og et utstrakt sosialt arbeid for rusavhengige og for barn og unge. IOGT er en livsytelsesåpen og partipolitisk uavhengig medlemsorganisasjon. IOGT er godt etablert i Sandnes og driver med medlemsaktiviteter og forebyggende arbeid. Vi driver blant annet Kafé Klar i Storgata, som er en rusfri arena, åpen for alle. IOGTs visjon er at mennesker over hele verden får leve frie og meningsfulle liv uten at alkohol og andre rusmidler hindrer dette og vårt slagord er: Det skal være lett å ta rusfrie valg.

Når det nå skal vedtas nye retningslinjer er det politikerne som er ansvarlig for hvor mange timer det åpnes for skjenking i kommunen, men det er ikke bare tilgangen på alkohol som avgjøres.

Retningslinjene avgjør også hvor mange oppdrag politiet vil få, hvor mye trafikk det er på legevakten og hvor mange som vil føle på en uro av å være i sentrumsstrøk på kveldstid.

Alkohol og vold

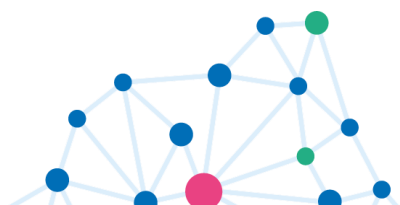
Skal vi redusere skadevirkningene av alkohol må vi redusere totalkonsumet. Det er en tydelig sammenheng mellom vold og alkohol. Studier viser at mer drikking fører til mer vold, og mindre drikking fører til mindre vold. Sannsynligheten for voldsutøvelse øker med økende alkoholinntak og beruselsesfrekvens. 70-80 prosent av de som er innblandet i voldsepisoder, er påvirket av alkohol. Ofte er både utøver og offer alkoholpåvirket, og mer enn halvparten av all alkoholrelatert vold involverer de som bare drikker «nå og da».

En betydelig andel av voldssituasjonene oppstår på eller like utenfor skjenkesteder. Blant voldsskadede pasienter ved Oslo legevakt hadde volden i 20 prosent av tilfellene skjedd på eller umiddelbart utenfor et skjenkested, ifølge en rapport utgitt av Oslo skadelegevakt. Sammenhengen mellom skjenketider og vold er grundig dokumentert i både internasjonal og norsk forskning. Små endringer i skjenketiden er forbundet med en signifikant nedgang i utelivsvolden. Innskrenkning av skjenketiden kan derfor være svært effektivt tiltak for å redusere vold og utrygghet.

En studie av de 18 største bykommunene i Norge i perioden 2000–2010 viste at én times utvidelse av skjenketiden førte til en økning i voldstilfeller på nattetid i helgene på om lag 17 prosent. Resultatene fra undersøkelsen viste også at effekten er symmetrisk, slik at antall voldstilfeller går tilsvarende ned ved én times tidligere stengning.

Folks syn på skjenketider

Maksimaltiden for skjenking av alkohol er etter alkoholloven kl. 03.00, men kommunene kan etter forskrift fastsette tidligere skjenkestopp. En undersøkelse gjennomført av Sentio i 2019 viser at seks av ti mener at maksimaltiden for skjenking bør være kl. 02.00 eller tidligere. Bare 17 prosent ønsker at det skal være skjenking til kl. 03.00. En undersøkelse gjennomført av Helsedirektoratet viser at 36

prosent av befolkningen føler det er utrygt å oppholde seg i sentrum av hjemkommunen sin på kveldstid. Det er kvinner og unge som er mest utsatt for plager av andres alkoholinntak.

Tiltak

Barn trives best med edru voksne. For å ivareta barn og unge i Sandnes er det viktig med tydelige regler for skjenking, og at ikke skjenking går på barns bekostning. Derfor oppfordres kommunen til å ha strenge og barnevennlige retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger. Kultur- og idrettsarrangementer som stevner, fotballkamper i toppfotballen og kinosaler og bør holdes rusfrie, slik at det ikke virker ekskluderende på deler av befolkningen.

IOGT jobber for at ungdom skal ha en trygg, god og rusfri ungdomstid. Dette innebærer blant annet å la arenaer for de unge forbli alkoholfrie, skape attraktive rusfrie møteplasser og styrke kultur- og fritidstilbudet. Hensynet til barn og unge bør være førende i skjenke- og salgspolitikken, og da er en viktig forebyggende faktor å begrense tilgangen til alkohol.

For å sikre trygge og gode byrom er det viktig å ta i bruk tiltak som nytter. Derfor berømmer IOGT Sandnes kommune for å avslutte salg av alkohol ved utesteder fra kl. 01.30 og oppfordrer politikerne til å la denne praksisen vedvare. Det er også tider som er i samsvar med Stavanger og de nylig foreslåtte endringene i Sola.

Følgende punkter foreslås til endring:

- I kapittel 1-2. Salgstider, foreslås det å endre start av salg av alkohol fra kl. 08.00 til 10.00 for å forsøke å redusere ruspåvirkede sjåførere på veien som skal handle alkohol på morgenen mens barn er på skoleveien.
- At det i kulepunkt tre under kapittel 2-2. Salgstider, legges til julaften over dager det ikke er salg og utlevering av alkoholholdig drikk, for å sette barnas beste først.
- I kapittel 3-1. Bestemmelser om alminnelig skjenkebevilgning, foreslås det å legge til følgende kulepunkt:
 - Arenaer og stadioner for toppidrett, som fotball
 - Kino- og teatersaler
- I kapittel 3-4. Skjenketider (1), endrer 17. mai fra 09.00 til 12.00 for å samkjøre med de nye tidene foreslått i Sola kommune og for å unngå skjenking mens barn fortsatt går i barnetoget.
- I kapittel 3-4. Skjenketider (2), endrer skjenketiden ved nattklubber til kl. 02.00 for å ivareta folks sikkerhet og trygghet og for å få ned vold og overstadig beruselse. Det samme gjelder for del (3) i samme kapittel.

En ansvarlig politikk som begrenser tilgjengeligheten, reduserer forbruket. Mennesker med rusproblemer får det litt enklere om de har rusfrie miljøer rundt seg. På våre nettsider står det mer om IOGT sitt arbeid, tiltak vi jobber for og tallene som ligger bak vår politikk. Les mer på iogt.no/politikk.

Kontaktinfo:

David Pletten Aasgard

Politisk rådgiver, IOGT i Norge

Epost: david.pletten.aasgard@iogt.no

